

JEHAN
BARBUR

—
Deneme
—

uyumsuz

Bir
Tomris Uyar
Kitabı

notlar

Jehan Barbur, 12 Nisan 1980'de Beyrut'ta doğdu. İskenderun'da büyüdü. Bilkent Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümünden 2002'de mezun olup İstanbul'a yerleşti. Prodüktör, söz yazarı, besteci ve şarkıcı kimliğiyle 2009-2019 arasında ADA Müzik etiketiyle, "Uyan", "Hayat", "Sarı", "Sizler Hiç Yokken", "Evim Neresi", "Kuzgun'u Uçmak" (EP), "Ürkerek Söylerim" olmak üzere bir EP ve altı solo albüm ve iki single yayınladı. 2014'te Ada Müzik'ten yayınlanmış olan Fırat Tanış'ın MOR'ÜYALAR adlı albümünün prodüktörlüğünü üstlenmiştir.

Birçok dergiye, gazeteye köşe yazıları ve şiirler yazar Jehan Barbur 2013'te öykü ve şiirlerden oluşan *Çatıdaki Çimenler – Sen'e Yazılar*- adlı ilk kitabını, 2016'da yirmi isimle yaptığı röportaj derlemelerinden oluşan *Baba Öyküler*, 2017'de *Sevmediğim Atlaslar*, 2019'da *Düğüm Ağacı* adlı şiir kitaplarını yayınladı.

Heves ve nefes yettiğince, yazmaya, üretmeye ve şarkılar söylemeye niyetlidir.

Uyumsuz Notlar

Bir Tomris Uyar Kitabı

UYUMSUZA NOTLAR
Bir Tomris Uyar Kitabı

Yazan: Jehan Barbur

Editör: Neclâ Feroğlu

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ekim 2019 / ISBN 978-605-09-6682-4

Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Serçin Çabuk

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL

Tel. (212) 446 05 99

Sertifika No: 20699

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Uyumsuz Notlar

Bir Tomris Uyar Kitabı

Jehan Barbur

Teşbihte hata yapanlara...

Şahin Kaygun objektifinden Tomris Uyar.

Turgut Uyar, Tomris Uyar.

Önsöz

Biriyle konuşmaya ihtiyacım vardı. Birini dinlemeye ve anlamaya çalışmaya ihtiyacım olduğu kadar. İki yıl evvel iç sesime eşlik eden, onu yazdıklarından dinledikçe iki dirhem daha nefes alabildiğimi hissettiren Tomris Uyar'la başladım kendimi konuşmaya. Bir sürü şeyimi döktüm, ona anlattım, onun *Gündökümleri*'ne karşılık *İçdökümler* yazdım. Sanki o söyledi, ben de sohbet edebilmenin adabına sığınıp cevaplar verdim; dertleştim onunla. Cevabını alamadığım ama beni bir yerimden hafifleten sorular sordum. Sonra onu merak ettim. Yakınlarıyla tanıştım, “Bana onu anlatın” diye kapılarını çaldım. Dinlediğim Tomris'e daha da bağlandım. Uyumsuz olmayı anladım, sevdim; kabul ettim ve kendimi de. Böylece ve bencilce belki ama dinginleştim.

Bu kitap hayatımda ve zihnimde yeni kapılar açmış müthiş bir fikir ve edebiyat insanı olan Tomris Uyar'ı, o dönemi, varoluş sancısını, bu hayatta güzellikle yaşayabilmeyi, yeri geldiğinde sığınabilmeyi, korkabilme hakkını ve illa cesareti bir kıydan açılarak, yeniden anlayabilme çabasıdır. İç döküştür, başka bir insanın hayatına ufak da olsa, pencere aralığından bir kez daha bakabilmektir. Aklımın ve gönlümün yetemeyeceği büyüklükte bir zekâ ve sevmek meziyetine sahip Tomris Uyar'ın burada, yanımda olmasına ihtiyaç duyuşumdur. Belki de ondan fikir alma gayretimdir.

Bu kitabı hazırlarken Tomris Uyar'ın Yapı Kredi Yayınları tarafından basılmış olan *Gündökümü I* ve *Gündökümü II* ile Handan İnci'nin *Kitapla Direniş Yazular/ Söyleşiler/Soruşturmalar* kitaplarından faydalandım ve bu kitaplardan alıntılar yaptım.

Gündökümleri'nde Tomris Uyar'dan yaptığım alıntılara cevaben kendi kitabıma *İçdökümler* yazdım. *Kitapla Direniş* kitabından, Tomris Uyar'ın verdiği röportaj ve söyleşilerden bölümler kullandım. Onu, buradaymış gibi, kendi dilinden ve nefesinden duymak için... YKY'ye bu iki güzel kitap için teşekkür etmek isterim.

Ayrıca yazım sürecinde büyük bir tevazuuyla bana yardımcı olmuş, kitabın içinde kullanabilmem için fotoğraf arşivini de benimle tereddütsüz bir şekilde paylaşmış Tomris Uyar'ın oğlu Hayri Turgut Uyar'a, Tomris Uyar'ı anlatan ve bana röportaj vermiş herkese, bu kitabı okurla buluşturma konusunda beni cesaretlendirmiş yayıncım sevgili Cem Erciyes'e teşekkür ediyorum.

En çok da sana, Tomris! En çok sana...

Haddimi aştıysam, sürçülisan ettiysem, bağışla.

İlkdöküm

“İstemeye hakkım var mı bilmem ama seni yüreктen ilgilendiren şeyleri, başkalarına anlatmaktan kaçınacağıın şeyleri duymak isterdim.”

Tomris Uyar

14 Şubat 2019 / İstanbul

Bu son yazım sana; son iç dökümüm ama bununla başlıyor kitap, bittiği yerden. Bir yerinden, değişmeye istihareye yattığım, sona sakladığım cümlelere iç dökmemden. Seninle konuşmaya devam edeceğimi ama burada yazmayı susturuyor olacağımı bilmek bir yanıyla beni eksik bırakmaya başladı bile. İçimden seninle konuştuğum kadarını yazamadım; daha ziyade konuştum ve alıştım her gördüğümü ve düşlediğimi seninle paylaşmaya. Ama bir yerde geçici olmalıymış her şey.

Yavruağzı bir mahcuplukla yazdım, affet. Bana mı kaldı seni anlamaya ve anlatmaya çabalamak ve kendimi elbet? Seni hissettikçe içinden geçen, içimden geçen bir tayf gibi... Ama şu yukarıdaki cümleler mazeretimdir illa bir mazeret arayana. “Duymak isterim” dediğin için, bir tarafımı yatırdım sayfaya, iliştim yanına, duymaya, hissetmeye, anlamaya, anlatmaya...

Gittiğin günden beri devam eden hayat ne tuhaf... Biri gidince devam eden her şey gibi... Körüklü bir otobüs, elektrik direklerine asılan konser afişleri, reklam panolarında gülümseyen ve her daim gülümseyen şapşal kadınlar, Beyoğlu'ndaki meyhanelerden yükselen “Merhaba”lar, “Şerefe”ler, hava muhalefetinden

dolayı iptal olan vapur seferleri, düğünler ve cenazeler, annelar, ansımalar, bir geceliğine ve her geceye sevişenler, otoparkçıların alt sokakta feryat figan kavga edişleri, bir Türkiye haritası, sistem, kapitaller ve sosyalistler, kitap imza günleri, yeni çıkan bir kitaba yazılan eleştiriler, camdan dışarı baktığımda Çam Apartmanı'nın camundan yansıyan güneş –ki batmakta– bir gece öncesi için dosta edilen teşekkür telefonu, bakkala verilen sipariş, muhafazakârlar, liberaller, ileri-geri görüşlüler, vaftiz törenleri, sünnet düğünleri, panjurların bizden çok yaşaması...

Gideceğim gün ben de belki en çok bunlara yaren olamayacağıma içerlerim. Devamlılık arzı dürtüsü...

İstemeye hakkın var elbet. Benim bunları yazmaya hakkım var mı, işte ondan pek emin değilim. Bu eminsizlikle yaşamaya da bir yerinden alıştım. Temkin ve tenezzül diye yinelediğim şeye bir kibirle yaslanıyorum. Başkalarına anlatmaktan kaçınacağım şeyleri buraya yazmaya kalkışayım ve başkaları da seninle okusun.

Sen okuyacak mısın?

Başkalarından kaçınacağım şey nedir diye içime bir kez daha dönüp baktığımda anlıyorum ki kendime söylemekten kaçınacağım şeylermiş. Kendim için bir kılıf uydurup, karanlık tarafımı sözde bir fenerle aydınlattığım yerler hepsi ve illa bahaneyle yani yalandan. İçimdeki kötücül tarafları izliyorum bir süredir. Bu topraklarda da hayıflanılarak bakılan ama mütemadiyen yapılan şeyleri. En azından kendime söylüyorum artık. Ya da dur. Başkalarına anlatmaktan çekineceğim bir şey kalmadı aslında. Aldattıklarım, söylediğim yalanlar, kendime hibe etmek istediğim insanlar, hasetten uzak ama illa ki kıskançlıklarım, neyle olduğunu anlamadığım yarışım ve etrafa saçmayı kesemediğim buz mavisi öfkem, eleştirmekten kendimi geri tutamayışım ve beğenmeyişim hiçbir düzeni – bizi düzduğünden mi? – Her şeyi apaçık bir yoklukla hissetmeye meylim ve beni hep hasta edişi, duyumsamaktan geri duramayıp bu muamma denizine anlam yüklemem, çok adama tutulmam ve bir anlık garabetle her şeyi söndürebilme yetim yani yine öfkem, yalnızlıktan yakınıp çok sevmem yalnızlığı-mı, cesaretsizliğim, hayattaki belli sınırları kurşunkalemle eşelemem ve geçememem sınırı ama özlemle ki ben, hep sınır dışı...

Yani kimseden farklı durmayan dürtüler yığını...

Şunu yazabilirim buraya.

Bunu en iyi sen anlarsın:

Seksen yaşına gelmiş babamın on ay süren hastalığında –yaşım henüz yirmi ikiydi – girdiğimiz hastaneden artık çıkamayacağımızı anladığımız gün, ona buna devam edip etmek istemediğini, odada kimse yokken sormuştum. Başıyla istemediğini anlatan sert bir işaret yaptı. Konuşamadığından da değil artık, konuşmak dahi istemediğinden. O zaman, “Bitirelim mi?” diye sordum, başını hızlıca “Evet” anlamında öne salladı. O hafta, hemşirelerin getirdiği ilaçları vermeyi yine de denedim ama o hepsini tükürdü. Bunun aramızdaki anlaşmanın bir teyidi olduğunu anlamıştım. O günden itibaren, gelen her ilacı cebimde sakladım. Üçüncü gün, babamı güzelce temizledim, çarşaflarını değiştirdim. O gece –kendi isteği ve benim bilinçli ihmaliyle – gitti. Suçlu muyum? Sanmıyorum. O ne istediyse onu yaptım. Gitmek de bir haktı.

Bunu belki iki ya da üç kişi biliyordu. Şimdi sana da anlattım. Çünkü için için biliyorum ki iki yıldır anlamaya tanımaya çalıştığım sen de olsan belki de aynı şeyi yapardın.

Ben bir itirafımla girizgâhımı yapıp içimin en derinindeki şeyi bir besmele gibi buraya bıraktıysam, sanırım artık suya yazılmış bir icazetle seni dinlemeye başlamak isterim; dostlarından, öğlünden ve benim sende hissettiklerimden. Rakı masasında konuşulanlar masada kalır. Sözde bir sırrı paylaşınca insanlar bir yerinden sırdaş olur. Ya da ben bir bahaneyi taç yapıp başıma takarım. Ama inan, bunu sana anlatmaya ihtiyacım vardı. Anımsadığım gibi çoğunlukla, yaşadığımdan farklı...

Bu arada, beni yürekte ilgilendiren çok şey var. Sen zaten hepsini yazmışsın. Bir kısmını içerde anlatmaya, senin yüreğinden, kaleminden çıkan cümlelerin altına kendimi de iliştiyerek anlatmaya devam edeceğim. Bunu istemeye hakkım var mı bilmem ama...

NOT: İnsan adıyla müsemma... Evliliğinde aldığın “Uyar” soyadı ile yazdığın *Gündökümleri*’nin “Bir Uyumsuzun Notları”

başlıklarıyla basılmış olması arasındaki manidar ilişkiyi göz ardı edemeyeceğim sanırım. Bir yere uyamayan sevgili uyumsuz kadının Tomris Uyar. Asıl soyadın olan “Gedik”, sanırım her şeyi, içindeki her şeyi bize daha iyi anlatıyor. Bu gediği kapamaya çalışmanın, bu gediğe seslenişin ve her neyse mecazı ki bu halin için ben sana kendi boşluğunu iğneyle kazıyan biri olarak minnetle teşekkür ederim. Her kelimenle, her fikrinle ve zikrinle beni kucakladığın için... Tanışabilmeyi başka bir hayata ertelemekten başka bir seçeneğim olmadığından, buna çaresizlik değil başka bir evrenin çaresi olarak bakıyorum ve bekliyorum.

Jehan Barbur

Gündökümleri yazmış bir “uyumsuz”a *İçdökümleri*

İnsan adıyla müsemma...

Evliliğinde aldığım “Uyar” soyadı ile yazdığım *Gündökümleri*’nin “Bir Uyumsuzun Notları” başlıklarıyla basılmış olması arasındaki manidar ilişkiyi göz ardı edemeyeceğim sanırım. Bir yere uyamayan sevgili uyumsuz kadın Tomris Uyar, asıl soyadın olan “Gedik”, sanırım her şeyi, içindeki her şeyi bize daha iyi anlatıyor. Bu gediği kapamaya çalışmanın, bu gediğe seslenişin ve her neyse mecazı ki bu halin için ben sana kendi boşluğunu iğneyle kazıyan biri olarak minnetle teşekkür ederim. Her kelimenle, her fikrinle ve zikrinle beni kucakladığın için... Tanışabilmeyi başka bir hayata ertelemekten başka bir seçeneğim olmadığından, buna çaresizlik değil başka bir evrenin çaresi olarak bakıyorum ve bekliyorum.

Jehan Barbur

teviye edilen
KDV'siz
setin fiyatı

₺ 24

ISBN 978-605-09-6682-4

9 786050 966824

çevresel sorumluluğunuz

Doğan
Kitap